

dom fra Østre Landsret, som er gengivet i Ugeskrift for Retsvæsen 1994, side 341, og hvor der var nedlagt navneforbud i lukkede retsmøder under efterforskningen. Landsretten fandt, at de pågældende journalister, som vidste, at de sigtede var blevet meldt til bagmandspolitiet, havde handlet uagtsomt ved ikke at undersøge, om der var blevet nedlagt navneforbud under efterforskningen.

5.2. Lovforslagets indhold.

Dørlukning og referatforbud.

Udvalget finder det nødvendigt, at de hensyn, som ligger bag reglerne om dørlukning og referatforbud, kan tilgodeses. Det gælder selv i sager, hvor offentlighedens interesse i at få information kan siges at veje særligt tungt, f.eks. i sager om forbrydelser i offentlig tjeneste eller sager om forbrydelser mod det offentlige.

Udvalget finder, at de gældende regler om dørlukning og referatforbud bør opretholdes. Udvalget foreslår dog nogle sproglige og redaktionelle ændringer af bestemmelserne.

Udvalget anfører, at det er væsentligt, at man i retternes praksis er opmærksom på de muligheder, som retsplejeloven giver for at differentiere indskrænkningerne i offentlighedens adgang til at følge en sag. Udvalget peger bl.a. på bestemmelsen i lovens § 29, stk. 5, hvorefter dørlukning ikke må ske, hvis det er tilstrækkeligt at anvende bestemmelserne om referatforbud og navneforbud.

Justitsministeriet kan tilslutte sig udvalgets synspunkter og forslag, og lovforslaget er udarbejdet i overensstemmelse hermed.

Der henvises til betænkningen side 110-112 og til lovforslagets § 1, nr. 1 (§§ 29-30 b).

Navneforbud.

Efter retsplejelovens § 31, stk. 3, skal der nedlægges navneforbud, hvis der fremsættes anmodning herom, og ingen offentlig interesse findes at tale herimod. Det er ikke nødvendigt for at nedlægge navneforbud, at en omtale i pressen vil tilføje den pågældende en uforholdsmæssig krænkelse. Udvalget peger på, at retsplejeloven og lovens forarbejder ikke indeholder mere præcise angivelser af, hvordan den offentlige interesse skal vægtes i forhold til hensynet til sigtede (tiltalte) eller andre involverede personer. Der er således overladt et betydeligt skøn til domstolene.

Udvalget vurderer praksis ved domstolene således, at der skal være tungtvejende grunde, før man nægter at nedlægge navneforbud, jf. betænkningen side 113.

Udvalget finder, at domstolene fortsat i hver sag må veje den enkeltes interesse i at få nedlagt et navneforbud op mod den offentlige interesse i at kunne få oplyst den pågældendes identitet. Udvalget foreslår imidlertid, at det i loven angives nærmere, hvilke forhold der kan tale imod nedlæggelse af navneforbud. Udvalget foreslår endvidere, at navneforbud kun skal kunne nedlægges, hvis afsløring af den pågældendes identitet vil udsætte nogen - vedkommende selv eller f.eks. dennes familie - for en unødvendig krænkelse, jf. nærmere herom bemærkningerne til den foreslåede § 31.

Justitsministeriet er enig i disse forslag, og lovforslaget er udformet i overensstemmelse hermed, jf. § 1, nr. 1 (§ 31, stk. 1 og 3).

Udvalget anfører, at straffesager undertiden kan udvikle sig sådan i tiden mellem de første retsmøder (om efterforskningsskridt) og domsforhandlingen, at et navneforbud, som er nedlagt på et tidligt tidspunkt, bør ophæves undervejs. Udvalget foreslår, at der i loven indføres en udtrykkelig hjemmel hertil.

Justitsministeriet er enig i dette forslag, og lovforslaget er udformet i overensstemmelse hermed, jf. § 1, nr. 1 (§ 31 a, stk. 2).

Udvalget har i forbindelse med afgivelsen af betænkningen over for Justitsministeriet peget på, at der efter, at udvalget har afsluttet sit arbejde, er afsagt to kendelser vedrørende navneforbud af henholdsvis Vestre og Østre Landsret. Kendelserne drejer sig om, hvorvidt der kan nedlægges navneforbud uden tilslutning til et ordinært retsmøde, f.eks. domsforhandling. Udvalget anfører, at de to kendelser er modstridende, og at gældende ret nu må anses for uafklaret, indtil der foreligger en afgørelse fra Højesteret.

De pågældende kendelser er nærmere omtalt i udvalgets skrivelse af 6. marts 1997 til Justitsministeriet. Skrivelsen er medtaget som bilag 1 til lovforslaget.

Et flertal (8 medlemmer) anbefaler, at retstilstanden afklares ved, at der i retsplejeloven indsættes en bestemmelse om, under hvilke retsmøder der kan nedlægges navneforbud.

Et mindretal (6 medlemmer) mener, at der ikke bør drages nogen konsekvens af de refererede kendelser i forhold til udvalgets forslag om retslistes og aktindsigt, før en afgørelse fra Højesteret foreligger.

Justitsministeriet kan tiltræde flertallets forslag om, at det afklares i loven, hvornår der kan nedlægges navneforbud. Det foreslås, at navneforbud skal kunne nedlægges allerede under sagens efterforskning i et retsmøde, der afholdes alene med henblik på at tage stilling til en anmodning herom.